

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА МУЗЕИТЕ

Се прогласува Законот за музеите,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 15 септември 2004 година.

Бр. 07-3720/1
15 септември 2004 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

ЗАКОН
ЗА МУЗЕИТЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на уредување

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот на работа на музеите, вршењето на дејноста на музеите, основањето, видовите на музеи, организацијата, координацијата, стручните звања, надзорот и други прашања што се од значење за вршење на дејноста на музеите во Република Македонија.

Музејски материјал и музејски предмет

Член 2

(1) Музејски материјал се археолошки, етнолошки, историски, уметнички и технички предмети, како и палеонтолошки, геолошки, зоолошки и ботанички примероци што се прибавени од страна на музејот, заради нивно истражување, средување, стручно и научно обработување, проучување и презентирање, до нивното евидентирање во инвентарната книга на музејот.

(2) Музејски предмет е музејскиот материјал од ставот (1) на овој член, кој поради своите вредности, својства, содржини или функции има културно, научно, историско и природно значење и е евидентиран во инвентарната книга на музејот, заради што неговото користење и заштита се наоѓаат под правен режим согласно со закон.

(3) Музејскиот материјал и музејските предмети на музејот го сочинуваат музејскиот фонд на музејот.

II. ВИДОВИ МУЗЕИ, ОСНОВАЊЕ И ПРЕСТАНОК СО РАБОТА

Музеј

Член 3

(1) Музејот е непрофитна установа од областа на културата.

(2) Музеите вршат истражување, собирање, средување, стручно и научно обработување и проучување, заштита, чување, објавување и презентирање на музејските предмети (во натамошниот текст: музејска дејност).

(3) Музејот е установа отворена за јавноста, која има и едукативна улога да привлекува поширока публика од сите слоеви на општеството и да развива интерактивна комуникација со посетителите, за популаризација на движното културно наследство.

Музејска дејност

Член 4

(1) Музејската дејност е дејност од јавен интерес.

(2) Музејска дејност според одредбите на овој закон вршат музеите и самостојните музејски збирки, како и галериите и самостојните галериски збирки, доколку се регистрирани за вршење на музејска дејност (во натамошниот текст: музеи).

(3) Музејска дејност можат да вршат и други правни лица, доколку се регистрирани за вршење на музејската дејност и истата ја вршат во посебно организиран дел, под услови утврдени со овој и друг закон, како музеј во состав.

Примена на други прописи

Член 5

(1) На основањето, работата и престанокот на музеите, раководењето, управувањето, одлучувањето, финансирањето и управниот надзор се применуваат одредбите од Законот за културата, доколку со овој и друг закон поинаку не е определено.

(2) Заштитата на музејските предмети се врши согласно со овој закон, Законот за заштита на културното наследство и прописите за заштита на природата.

Видови музеи

Член 6

(1) Музеите според основачот можат да бидат јавни (национални и локални) и приватни.

(2) Национален музеј може да основа Владата на Република Македонија, а локален музеј можат да основаат општините, градот Скопје и општините во градот Скопје.

(3) Приватен музеј може да основа домашно и странско правно и физичко лице, на начин и под услови утврдени со овој и друг закон.

(4) Музеите во својот состав можат да имаат и организациони единици што се наоѓаат надвор од седиштето на музејот .

(5) Музеите според предметот на својата работа се општи и специјализирани. Според видот на музејските предмети музеите можат да бидат археолошки, историски, етнологски, уметнички, архитектонски, технички, природно-научни, како и музеи на занаети, театарски, филмски, поштенски, воени, железнички, црковни и други.

(6) Видот на музејот се утврдува со актот за неговото основање.

Посебни услови за почеток со работа на музејот

Член 7

(1) Музеј согласно со закон може да почне со работа, ако ги исполнува следниве посебни услови:

- 1) да се обезбедени основни средства за почеток со работа;
- 2) да се обезбедени финансиски средства за одржливо вршење на дејноста;
- 3) да постои елаборат за основање на музеј;
- 4) да се обезбедени соодветни простории и опрема за чување и презентирање на музејскиот фонд;
- 5) да е обезбеден музејски материјал со документација кој може да послужи како основен музејски фонд и
- 6) да има вработено соодветен стручен кадар.

(2) За исполнување на условите од ставот (1) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на културата (во натамошниот текст: министер), донесува решение по претходно прибавено мислење од надлежниот матичен музеј.

(3) Против решението од ставот (2) на овој член може да се изјави жалба до комисија на Владата на Република Македонија. Жалбата не го одлага решението.

(4) Стандардите за одредување на видовите на музеите, за нивната работа, за сместување и чување на музејските предмети и музејската документација, ги пропишува министерот.

Процена на работа на музејот

Член 8

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на културата (во натамошниот текст: Министерството), на секои пет години од денот на добивањето на решението за исполнување на условите за работа на музејот, задолжително врши проценка на исполнувањето на условите за работа на музејот од членот 7 на овој закон.

Престанок со работа на музејот

Член 9

(1) Музеј може да престане со работа ако не ги исполнува посебните услови за почеток со работа .

(2) Основачот одлучува за престанок на музејот, доколку музејот не ја врши дејноста или престане интересот за чие остварување е основан музејот.

(3) Во случај на престанок со работа на јавен музеј, одлуката за престанок на музејот мора да содржи и одредби за заштита и сместување на музејските предмети и документацијата, во друг соодветен јавен музеј.

(4) Доколку Министерството при процена за исполнување на условите за работа од членот 8 на овој закон утврди дека музејот не ги исполнува условите од членот 7 на овој закон, министерот по претходно прибавено мислење од надлежниот матичен музеј донесува решение со кое престанува да важи решението за исполнување на условите за почеток со работа на музејот.

(5) Пред донесувањето на решението од ставот (4) на овој член, министерот со решение определува рок во кој музејот треба да ги исполни условите од членот 7 на овој закон.

(6) Против решението од ставовите (4) и (5) на овој член, може да се изјави жалба до комисија на Владата на Република Македонија. Жалбата не го одлага решението.

III. ОСНОВАЊЕ, РАКОВОДЕЊЕ, УПРАВУВАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ЛОКАЛНИТЕ И ПРИВАТНИТЕ МУЗЕИ

Основање на локални музеи

Член 10

(1) Советот на општините, на градот Скопје и на општините во градот Скопје, донесува одлука за основање на локален музеј, според услови и стандарди утврдени со овој закон.

(2) Локалниот музеј има статут, со кој се уредува работата и организацијата на музејот, името, седиштето, предметот на работа и други прашања што се од значење за работата на музејот, утврдени со овој или со друг закон.

(3) Советот на општините, на градот Скопје и на општините во градот Скопје дава согласност на статутот.

Раководење со локални музеи

Член 11

(1) Со локалниот музеј раководи директор.

(2) Градоначалникот го избира и разрешува директорот на музејот.

(3) Директорот на музејот се избира по пат на јавен конкурс што се објавува преку средствата за јавно информирање, најдоцна три месеци пред истекот на мандатот на претходниот директор. Конкурсот го распишува градоначалникот.

(4) Кандидатите ги доставуваат потребните документи согласно со конкурсот до управниот одбор на музејот. Кандидатите за директор задолжително доставуваат свој предлог на програма за развој на музејот.

(5) Пристигнатите документи ги разгледува тричлена комисија формирана од управниот одбор на музејот. Комисијата е должна во рок од пет дена од завршување на конкурсот да ги разгледа доставените документи.

(6) Комисијата доставува предлог на кандидати до градоначалникот.

(7) Градоначалникот, во рок од 15 дена од денот на добивање на предлогот врши избор на директор.

(8) Директорот се избира со мандат од четири години.

(9) Кандидатите кои не се избрани, во рок од осум дена од денот на приемот на одлуката на градоначалникот, имаат право на жалба во однос на спроведувањето на постапката за избор на директор на Второстепената комисија на Владата на Република Македонија, надлежна за решавање на прашања од областа на работните односи.

(10) Против одлуката на Комисијата од ставот (9) на овој член кандидатот има право на тужба до надлежниот основен суд.

(11) Посебните услови и постапката за избор и разрешување на директор се уредуваат со статутот на музејот.

(12) Во случај кога не е избран директор на музејот или предвреме му престанал мандатот, градоначалникот веднаш именува вршител на должноста директор, без конкурс, од редот на вработените. Вршителот на должноста директор се именува за време до изборот на директор на музејот, а најдолго за шест месеца.

(13) Вршителот на должноста директор ги има сите права и обврски на директор на музејот.

Управување со локален музеј

Член 12

(1) Орган на управување на локален музеј е управниот одбор.

(2) Управниот одбор го сочинуваат пет претставници кои ги именува советот на општините, на градот Скопје и на општините во градот Скопје, од кои тројца се претставници од редот на истакнати поединци од областа на културата и двајца претставници од редот на вработените во музејот, стручни и компетентни лица.

(3) Управниот одбор на музејот го донесува статутот на музејот, ги утврдува политиката и принципите за развој на музејот, ја предлага годишната програма за работа на музејот, финансискиот план и годишната сметка на музејот и врши други работи утврдени со актот за основање и статутот.

(4) Другите прашања поврзани со работата на управниот одбор се регулираат со статутот на музејот.

Финансирање на локалните музеи

Член 13

(1) Средствата за финансирање на дејноста на локалните музеи се обезбедуваат на начин и постапка утврдени со закон.

(2) Музејот до советот на општините, на градот Скопје и на општините во градот Скопје, доставува на усвојување годишна програма за работа, извештај за работа и финансиски план.

Основање на приватни музеи

Член 14

(1) Приватен музеј основа домашно и странско правно и физичко лице под услови утврдени во членот 7 од овој закон и со Законот за културата и Законот за заштита на културното наследство.

(2) Музејскиот фонд на приватниот музеј може да го сочинува само музејскиот материјал.

(3) Музејскиот фонд на приватниот музеј добива статус на заштитено добро, доколку во постапка утврдена со Законот за заштита на културното наследство, за истиот се донесе соодветен акт за заштита.

(4) Во случаите утврдени во ставот (3) на овој член, на работата на приватните музеи се применуваат одредбите што важат за имателите на заштитени добра, согласно со Законот за заштита на културното наследство.

IV. РАБОТЕЊЕ НА МУЗЕИТЕ

Работење на музеите

Член 15

(1) Музеите ги вршат особено следниве работи:

1) истражуваат, собираат, средуваат, стручно и научно обработуваат и проучуваат, заштитуваат, објавуваат и презентираат музејски материјал и музејски предмети;

2) преку постојани изложбени поставки, повремени и подвижни изложби, предавања, семинари, работилници и практикуми, прикажување на филмови и други форми на дејствување ги запознаваат граѓаните со музејските предмети и едукативно дејствуваат за значењето на културното наследство и природата на Република Македонија;

3) обезбедуваат услови за користење и за научно и стручно проучување на музејските предмети;

4) даваат иницијативи за донесување на прописи и мерки за унапредување на музејската дејност и стручно усовршување на музејските кадри;

5) издаваат научни и стручни публикации, каталози, водичи и друг пропаганден материјал;

6) водат влезна книга, книга на инвентар, излезна книга, картотека на музејски предмети, каталог на музејски предмети и друг вид музејска евиденција и документација и

7) вршат и други работи во областа на музејската дејност, согласно со закон.

(2) Работите од ставот (1) на овој член според видот на музејскиот материјал и видот на музејските предмети, музеите ги вршат на подрачјето на кое се основани.

Матични музеи

Член 16

(1) Заради унапредување и координација на работата на музеите на територијата на Република Македонија, со овој и со друг закон се утврдуваат матични музеи.

(2) За матични музеи според видот на музејските предмети се утврдуваат Националната установа “Музеј на Македонија” - Скопје и Националната установа “Природно-научен музеј на Македонија” - Скопје.

Работење на матичните музеи

Член 17

Матичните музеи според видот на музејските предмети, покрај работите од членот 15 на овој закон, ги вршат и следниве работи:

- 1) организираат соработка меѓу музеите во Република Македонија;
- 2) ја координираат работата на музеите заради унапредување на нивната дејност;
- 3) им укажуваат потребна стручна помош;
- 4) даваат мислење на министерот за исполнување на условите од членовите 7 и 9 на овој закон;
- 5) учествуваат во постапки за реституција на движното културно наследство што ги води Република Македонија;
- 6) го утврдуваат постоенето на услови за посебна заштита на странски музејски експонати, кога за изложување на предметите се дава осигурување и
- 7) вршат други работи утврдени со овој и друг закон.

V. ДЕЈНОСТ НА МУЗЕИТЕ

Прибавување на музејски материјал и музејски предмети

Член 18

Музеите, музејскиот материјал и музејските предмети ги прибавуваат преку истражување, ископување, купување, подароци, легати, завештанија, размена и на друг начин, како и преку отстапување и преземање од други правни и физички лица согласно со овој и друг закон.

Чување на музејски предмети

Член 19

Заради трајно одржување и користење на музејските предмети музеите се должни да ги чуваат во услови и со примена на современи технички средства што обезбедуваат нивна комплексна и ефикасна заштита.

Музејска евиденција и документација

Член 20

- (1) Музеите се должни да водат музејска евиденција и музејска документација.
- (2) Музејската евиденција содржи влезна книга, книга на инвентар, излезна книга, книги за изложби, картотека на музејски предмети, каталог на музејските предмети, електронска база на податоци и друг вид евиденција.
- (3) Локалните музеи во единиците на локалната самоуправа на чие подрачје се основани и во кои покрај македонскиот јазик и неговото кирилско писмо, е службен јазикот и писмото што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија, влезната книга и каталогот на музејски предмети ги водат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на јазикот и писмото што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија на подрачјето на таа единица на локалната самоуправа.

(4) Музејската документација содржи податоци за музејските предмети кои се потребни за нивната стручна обработка, идентификација, начинот и состојбата во која се прибавени, настанати промени, процесите на обработка и друго.

(5) Стручната обработка на музејскиот материјал се врши во рок од една година од денот на неговото запишување во влезната книга до денот на неговото евидентирање во инвентарната книга. Стручната обработка на музејскиот материјал од областа на природата се врши во рок од три години од денот на неговото запишување во влезната книга до денот на неговото евидентирање во инвентарната книга.

(6) Министерот ги пропишува формата, содржината и начинот на водење на влезната книга, книгата на инвентар, излезна книга, картотеката и другите видови на музејска евиденција и музејска документација од ставовите (2) и (4) на овој член.

Ревизија на музејските предмети

Член 21

(1) Музеите се должни да вршат ревизија на музејските предмети.

(2) Со ревизијата се утврдува состојбата на музејските предмети и потребата за преземање на соодветни мерки за нивна ефикасна заштита.

(3) Ревизијата на музејските предмети се врши најмалку на секои пет години.

(4) Начинот на кој се врши ревизијата на музејските предмети се определува со статут или друг општ акт на музејот.

Отпишување на музејските предмети и музејските материјали од евиденција

Член 22

(1) Музејските предмети во јавните музеи можат да се отпишат од евиденција во инвентарната книга, врз основа на акт за престанок на заштитата, на начин и постапка пропишани со Законот за заштита на културното наследство и со друг закон.

(2) Музејскиот материјал евидентиран во влезната книга за кој комисијски ќе се утврди дека го изгубил значењето за да биде евидентиран како музејски материјал, ќе се отпише од евиденција во влезната книга согласно со прописите за материјално-финансиското работење.

(3) Комисијата од ставот (2) на овој член ја формира директорот на музејот.

Научно-образовна и други дејности на музејот

Член 23

(1) При вршењето на своите претежни дејности, како и дејностите поврзани со нив, музеите вршат и работи од интерес за науката и образованието.

(2) Музеите шират сознанија за вредностите и значењето на културните и научните вредности на музејските предмети и спроведуваат воспитно-образовни активности за заштита на природата.

(3) Музеите подготвуваат и реализираат интерактивни образовни програми, приоритетно насочени кон децата, учениците и студентите.

(4) Музеите се должни на посетителите да им овозможат јасна презентација на изложените музејски предмети, преку истакнување на натписи, ознаки, издавање на водичи и слично.

(5) Музеите можат да вршат и други дејности, што се во функција на подобра посетителност, комерцијална презентација и маркетинг на музејот, како што е отворање на кафетерија, продажба на копии, информативен материјал и слично под услови утврдени со закон.

Презентација на музејските предмети

Член 24

(1) Музеите вршат презентација на музејските предмети преку организирање на постојани и повремени изложби, како и преку обезбедување на дополнителни информации за нивната дејност.

(2) Презентациите се организираат врз основа на научни принципи и на начин кој овозможува осознавање на културната и научната вредност на изложените музејски предмети.

(3) Презентирањето на музејските предмети се врши под услови и на начин со кој се гарантира целосна безбедност на изложените музејски предмети.

Работно време на музеите

Член 25

(1) Работното време на музеите треба да биде организирано на начин што овозможува посета на сите целни групи на посетители.

(2) Музеите се должни јавно да ги објават деновите и часовите за посета. Во денови за посета можат да бидат определени и деновите за одмор и државни празници, согласно со прописите за работните односи.

(3) Музеите се должни најмалку еднаш месечно да обезбедат бесплатен влез во музејот.

(4) Децата, учениците и студентите, како и лицата со посебни потреби плаќаат намалени цени на влезници или се ослободени од плаќање влезница.

(5) Прашањата од ставовите (2), (3) и (4) на овој член, поблиску се уредуваат со статутот на музејот.

Изработување на копии на музејски предмети

Член 26

Музејските предмети можат да бидат репродуцирани во музејски копии и во комерцијални копии, согласно со овој закон.

Музејска копија

Член 27

(1) Музејска копија е новосоздаден предмет, кој го реконструира визуелно максимално точно со суштински карактеристики музејскиот предмет.

(2) Музејската копија задолжително се обележува со знак кој означува дека се работи за копија.

(3) Музејската копија на музејски предмет се изработува за потребите на презентацијата на музејскиот предмет во случаите кога:

- 1) тоа е потребно од безбедносни причини;
- 2) не постојат услови за негово чување во изложбена музејска поставка;
- 3) предметот е даден на друг музеј и
- 4) постои неопходна потреба за негово изложување во друг музеј.

(4) За еден музејски предмет не можат да се изработат повеќе од пет музејски копии. За секоја музејска копија музејот издава сертификат.

(5) Музејската копија не смее да се користи во комерцијални цели.

(6) Во музеите се водат регистри на музејски копии.

(7) Содржината и начинот на водење на регистарот на музејските копии од ставот (6) на овој член и образецот на сертификатот од ставот (4) на овој член, ги пропишува министерот.

Изработка на комерцијална копија и репродукција на музејски предмет

Член 28

(1) Комерцијална копија е новосоздаден предмет, кој визуелно го реконструира музејскиот предмет, а се изработува заради негова образовна, презентативна и трговска намена, во размер различен од музејскиот предмет.

(2) Музејските предмети и документацијата можат да се репродуцираат фотографски, компјутерски и на друг начин.

(3) Копијата од ставот (1) на овој член и репродукцијата од ставот (2) на овој член, можат да се изработуваат од физички и правни лица, по претходно добиена согласност од музејот, на начин и услови утврдени од музејот.

(4) Копијата од ставот (1) на овој член и репродукцијата од ставот (2) на овој член, соодветно се одбележуваат со името на музејскиот предмет, од кој период датира, локалитетот, името на авторот и името на музејот чиј предмет е.

(5) Обележувањето го врши музејот за чиј предмет е изработена копија, односно чиј предмет е репродуциран.

(6) Начинот на кој се врши обележувањето го пропишува министерот со актот од членот 27 став (7) на овој закон.

Употреба на музејски предмет за комерцијални цели

Член 29

Производство на стоки, етикети и дизајнерски решенија во кои се содржани фотографии или графички приказ на музејските предмети, се врши согласно со Законот за заштита на културното наследство.

Осигурување на музејските предмети

Член 30

Музејските предмети на јавните музеи, документацијата за нив и просторот во кој е сместен музејот, задолжително се осигуруваат кај осигурително друштво, со средства што ги обезбедува основачот.

VI. ОСИГУРУВАЊЕ ЗА ЕКСПОНАТИ И ИЗЛОЖБИ ОД СТРАНСТВО

Осигурување

Член 31

Осигурување, во смисла на овој закон, е гаранција на Република Македонија за надомест од штета на експонати и изложби од странство, договорени, односно организирани на територијата на Република Македонија, од страна на јавните музеи.

Услови за давање на осигурување

Член 32

(1) Осигурување во смисла на членот 31 на овој закон може да се даде за:

1) експонати, односно изложби од странство што имаат посебна научна, културна, природно-научна, уметничка и историска вредност, доколку нивното презентирање е условено со претходно обезбедување на осигурување и

2) експонати, односно изложби за кои трошоците на осигурување кај осигурителното друштво се исклучително високи поради декларираната вредност на експонатите, а сопственикот е согласен да прифати ваков начин на осигурување.

(2) Осигурување не може да се даде за експонати и изложби преземени односно организирани со комерцијални цели.

Одлука за давање на осигурување

Член 33

(1) Одлука за осигурување во смисла на членот 31 на овој закон донесува Владата на Република Македонија, на предлог на Министерството.

(2) Одлуката од ставот (1) на овој член може да се донесе, доколку јавниот музеј-организатор на изложбата обезбеди посебни услови за заштита на експонатите, како што се особено:

1) непрекината физичка заштита на експонатите од моментот на преземањето до моментот на нивното предавање;

2) одржување на климатски и други услови според видот на експонатот и

3) обезбедување на објектите и просториите од сите видови ризици што можат да ја загрозат безбедноста на експонатите.

(3) Обезбедувањето на условите од ставот (2) на овој член го утврдува надлежниот матичен музеј.

VII. НАЦИОНАЛЕН СОВЕТ ЗА МУЗЕИТЕ

Национален совет за музеите

Член 34

(1) Заради анализа на состојбите, утврдување на мерки за унапредување и долгорочен развој во остварувањето на дејноста на музеите се основа Национален совет за музеите, како советодавно и стручно тело на министерот (во натамошниот текст: Совет).

(2) Советот е составен од претседател и шест члена што ги именува и разрешува министерот.

(3) Претседателот и членовите на Советот се именуваат од редот на истакнати поединци од областа на музеологијата, претставници од установи за заштита на културното наследство и природата, научни и образовни установи и претставници на здруженија на граѓани од оваа област.

(4) Претседателот и членовите на Советот се именуваат за период од четири години и можат повторно да бидат именувани.

Надлежност на Советот

Член 35

Советот:

- 1) ги разгледува општите прашања во врска со остварувањето на музејската дејност;
- 2) ги следи и анализира достигнувањата и состојбите во музејската дејност;
- 3) дава мислење и предлози за стратегија за натамошниот развој и унапредување на музејската дејност;
- 4) расправа за спорните прашања во врска со музејската дејност и дава мислење за нивно разрешување;
- 5) ја проучува и дава мислење за организацијата на музејската мрежа во Република Македонија;
- 6) донесува деловник за својата работа и
- 7) врши и други работи утврдени со закон.

Административни работи на Советот

Член 36

Административните и техничките работи за Советот ги вршат вработените во Министерството.

VIII. СТРУЧНИ ЗВАЊА

Вршење на стручни работи во музеите

Член 37

Во музеите стручните работи ги вршат работници со изборни стручни звања, со неизборни стручни звања и работници со други стручни и научни звања.

Изборни стручни звања

Член 38

Стручните работи во музејот ги вршат работници со изборни звања:

- 1) виш кустос и
- 2) кустос советник.

Посебни услови за избор во виш кустос и кустос советник

Член 39

(1) Во звањето виш кустос може да биде избрано лице кое има:

- 1) завршено магистерски студии од соодветната област и три години работа како кустос или најмалку десет години работа како кустос;
- 2) објавени и реализирани стручни проекти од значење за унапредување на музејската дејност и
- 3) способност за самостојно организирање на стручната работа.

(2) Лицето избрано во звање од ставот (1) на овој член се преизбира по истекот на секоја петта година.

Член 40

(1) Во звањето кустос советник може да биде избрано лице кое има:

- 1) докторат на науки од соодветната област и три години работа како виш кустос или најмалку десет години работа како виш кустос;
- 2) истакнати објавени и реализирани стручни проекти од посебно значење за унапредување на музејската дејност од потесното подрачје за кое се избира и
- 3) висок степен на самостојност во организирање на стручната работа.

(2) Лицето избрано во звање од ставот (1) на овој член се преизбира по истекот на секоја петта година.

(3) По исклучок лицето избрано во звање од ставот (1) на овој член, после првиот преизбор не се преизбира.

Надлежност и постапка за избор и преизбор во изборно стручно звање

Член 41

(1) Изборот и преизборот во изборни стручни звања од членовите 39 и 40 на овој закон го врши министерот, согласно со Законот за заштита на културното наследство, врз основа на оцена на рецензиона комисија.

(2) Постапка за избор и преизбор во стручно звање се поведува по барање на заинтересираниот стручен работник. Постапка за преизбор може да се поведе и на иницијатива на директорот на музејот или од страна на органот на управување на музејот, најдоцна во рок од три месеци пред истекот на рокот за преизбор.

(3) Рецензионата комисија од ставот (1) на овој член се состои од најмалку три члена, избрани од редот на лицата кои го имаат најмалку истото звање за кое се врши избор, од-

носно преизбор или имаат соодветно научно звање. Повеќе од половината од членовите на Комисијата ја сочинуваат лица од истото стручно подрачје во кое се избира кандидатот.

(4) Рецензионата комисија поднесува писмен извештај во рок определен со актот за нејзиното формирање.

(5) Извештајот од ставот (4) на овој член содржи биографски податоци за кандидатот, преглед и оценка на неговата стручна работа и оценка за исполнетоста на условите за избор, односно преизбор.

(6) Постапката за избор и преизбор во стручно звање трае најдолго три месеца.

Неизборни стручни звања

Член 42

Стручните работи во музејот ги вршат работници со неизборни стручни звања кои имаат соодветно средно образование за звањето препаратор, соодветно вишо образование за звањето самостоен препаратор и соодветно високо образование за звањето кустос, согласно со општите акти на музејот.

Вршење на други стручни работи во музеите

Член 43

Определени стручни работи во музеите можат да вршат и работници кои имаат научни звања, како и стручни звања во областа на заштитата на културното наследство, архивската граѓа и библиотечната дејност и други работници, согласно со општиот акт на музејот.

IX. НАДЗОР

Вршење на надзор

Член 44

(1) Надзор над спроведување на овој закон врши Министерството.

(2) При вршењето на надзорот над работата на органите на општината, Министерството ги врши следниве работи:

1) ја следи законитоста на работата на органите на општината и презема мерки и активности и поднесува иницијативи за остварување на надлежностите на општината во согласност со овој закон;

2) оценува дали органите на општината обезбедуваат надлежностите на општината да се извршуваат согласно со стандардите и постапките утврдени со овој закон;

3) дава препораки за доследно спроведување на надлежностите на општината во рамките утврдени со овој закон, на барање на органите на општината;

4) ја следи законитоста на решенијата што градоначалникот ги донесува во решавањето на поединечните права при изборот на директорот на музејот и

5) навремено ги известува органите на општината за констатираните состојби во нивната работа и за преземените мерки при вршење на надзорот.

(3) Инспекциски надзор над спроведувањето на овој закон врши Министерството преку инспекторите за култура согласно со Законот за културата и Управата за заштита на културното наследство согласно со Законот за заштита на културното наследство, односно надлежниот орган утврден со прописите за заштита на природата.

Х. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Прекршоци

Член 45

(1) Со парична казна од 100.000 до 200.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице, ако:

1) врши музејска дејност без решение дека ги исполнува условите за почеток со работа на музејот (член 7);

2) не води влезна книга, книга на инвентар, излезна книга и други видови на евиденција (член 20 став (1));

3) во утврдениот рок стручно не го обработи музејскиот материјал (член 20 став (3));

4) не врши ревизија на музејски предмети (член 21);

5) јавно не ги истакне деновите и часовите за посета и не определи намалени цени за одреден вид на посетители (член 25 ставови (2), (3) и (4));

6) не маркира музејска копија со знак дека се работи за копија (член 27 став (2));

7) за еден музејски предмет изработи повеќе од пет копии (член 27 став (4));

8) употреби музејска копија за комерцијални цели (член 27 став (5));

9) не води регистар на музејски копии (член 27 став (6)) и

10) изработува копија со комерцијална цел и репродуцира музејски предмет без согласност од музејот (член 28).

(2) Со парична казна од 10.000 до 30.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот (1) на овој член и одговорното лице во правното лице.

(3) Со парична казна од 10.000 до 50.000 денари за прекршок од ставот (1) на овој член ќе се казни трговец поединец.

(4) Со парична казна од 10.000 до 30.000 денари за прекршок од ставот (1) точка 10 на овој член ќе се казни и физичко лице.

(5) За прекршокот од ставот (1) точка 10 на овој член, на правното и физичкото лице може да им се изрече мерка на безбедност одземање на предмети кои се стекнати со извршување на прекршокот.

ХИ. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Процена на работата на постојните музеи

Член 46

Министерството, во соработка со надлежниот матичен музеј во рок од три години од денот на примената на закон, ќе изврши процена на условите за отпочнување со работа на музеите што се основани пред денот на влегувањето во сила на овој закон, при што соодветно се применуваат членовите 8 и 9 од овој закон.

Основање на Советот

Член 47

Советот ќе се основа во рок од 30 дена од денот на примената на овој закон.

Подзаконски акти

Член 48

(1) Прописите чие донесување е предвидено со овој закон ќе се донесат најдоцна во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До денот на влегувањето во сила на прописот од членот 20 став (6) на овој закон, продолжува да се применува Правилникот за содржината и начинот на водењето на евиденцијата и документацијата на музејскиот материјал (“Службен весник на СРМ” број 32/80).

Стручни звања

Член 49

На лицата коишто до денот на примената на овој закон, се здобиле со звање виш кустос и кустос советник, согласно со Законот за музејската дејност (“Службен весник на СРМ” број 25/79, 51/88 и “Службен весник на Република Македонија” број 12/93), здобиените звања им се признаваат.

Престанување на постојниот закон

Член 50

Со денот на примената на овој закон престанува да важи Законот за музејската дејност (“Службен весник на СРМ” бр. 25/79, 51/88 и “Службен весник на Република Македонија” број 12/93).

Влегување во сила на Законот и почеток на примена на Законот

Член 51

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”, а ќе се применува од денот на конституирањето на советите на општините и на градот Скопје и изборот на градоначалниците на општините и градоначалникот на градот Скопје по спроведување на првите наредни локални избори согласно со Законот за локалните избори (“Службен весник на Република Македонија” број 46/96, 12/2003, 35/2004, 52/2004 и 60/2004).